

kasnije i kao njegov izvoznik /pripremao se da ga izveze/, bez obzira na namenu kojoj je brod imao služiti, postao čuvar broda, a u odnosu prema lučkim organima - privremeni upravitelj, on je dakle lice koje odgovara i lučkim organima i trećima za štetu i troškove do kojih dodje u vezi sa brodom. Ponaosob je pravilno našao taj sud da za troškove vadjenja broda prvotuzeni odgovara tužiocu i po osnovu preuzete usmene i pismene obaveze - i to za troškove čija je visina u postupku pravilno utvrđjena. Po svim tim pitanjima, a da bi se izbeglo nepotrebno ponavljanje, ovim se upućuje na odnosne razloge prvostepene presude koje ovaj sud usvaja.

Sa navedenih razloga valjalo je odlučiti kao u tač. I-1/ dispozitiva ove presude.

I.Č.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 16.V 1963.

Vijeće: Ivo Bešker, Juraj Bolanča, Mirko Braida

Prijevoz željeznicom - Na povlaštenu reekspediciju robe koja je stigla iz inozemstva ima pravo osoba koja je primalac robe iz inozemstva i ujedno pošiljalac reekspedicije - Punomoć za primanje obavijesti i preuzimanje robe ne sadrži i punomoć o reekspediciji robe - Za punomoć u željezničkom prijevozu dolaze do primjene posebni željeznički propisi, a ne načela građanskog prava - Radi toga osoba koja prema željezničkim propisima prima robu kao punomoćnik primaočev iz tovarnog lista, a nema prema tim propisima i punomoć za slanje robe, nastupa u vlastito ime, premda eventualno, prema građanskom pravu nastupa kao punomoćnik

Iz inozemstva je u Jugoslaviju stigla željeznicom pošiljka od 400 komada plastičnih vreća. Tovarni list je iskupio špediter prema primaočevoj punomoći, te je istu pošiljku domaćim tovarnim listom reekspedirao na drugu postaju u Jugoslaviji. Špediter smatra da ima pravo na povlaštenu tarifu, koja je u željezničkim propisima predviđjene za ovakvu vrst reekspedicije, pa budući da mu željeznica to ne priznaje, diže protiv nje tužbu. Željeznica se brani navodeći da nije dužna prihvatiti povlaštenu tarifu, jer da pošiljalac nije bio ista osoba koja je primalac, budući da špediter, i ako je imao punomoć od primaoca da primi pošiljku, nije ujedno bio i ovlašten od istog primaoca da pošiljku reekspedirao. Prema tome se ne radi o istoj osobi koja je primalac robe iz inozemstva i ujedno pošiljalac za tuzemstvo, pa da ne postoje uvjeti za povlaštenu tarifu. Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu. Tuženik je uložio žalbu, iznašajući uglavnom iste razloge kao u prvostepenom postupku.

Drugostepeni sud je žalbu uvežio, preinačio prvostepenu presudu i tužitelja odbio sa zahtjevom tužbe. Razlozi drugostepenog suda jesu slijedeći:

U odredbi čl.22 t.6 Tarife za prijevoz robe /Sl.l.br. 26/58/ predviđeno je da primalac pošiljke može po pristanku željeznice prispjelu pošiljku na uputnoj postaji ponovo predati na prijevoz prije odnošenja pošiljke pod uvjetom da je pošiljka za sve vrijeme bila na čuvanju kod željeznice, i da je ponovo predana na prijevoz u istom stanju u kojem je prispjela u postaju, u kojoj je ponovo predana na prijevoz.

Za takve pošiljke željeznica predviđa u tarifskoj odredbi br.Spt.514 objavljenomj u Tarifsko-transportnom vjesniku JŽ br.259/18 povlasticu u plaćenju vozarine za reekspediciju, no pod uvjetima da je pošiljka stigla iz inozemstva, da se na prijevoz ponovo predaje bez pretovara, da je stigla na jednu od za to odredjenih željezničkih postaja, i da ju na ponovni prijevoz kao pošiljalac predaje primalac stigle pošiljke.

U smislu odredbe uz obrazac punomoći br.K 181/34 u Pravilniku o manipulaciji pri prijevozu robe na JŽ predviđena je upotreba toga obrasca samo za primanje izvještaja o prispijeću pošiljke, i za primanje brzovoznih i sporovoznih pošiljaka. Sam tužitelj navodi u odgovoru na žalbu da kod postaje Zagreb Zapadni kolodvor ima deponiranu baš takvu punomoć.

Iz navedenih odredaba proizlazi da je željeznica izričito odredila uvjete pod kojima će priznati povlaštenu tarifu za prijevoz reekspedirane pošiljke. Jedan od takvih uvjeta je da pošiljalac reekspedirane pošiljke mora biti identičan s primaocem prvobitne pošiljke. S tim u vezi je i odredba uz obrazac punomoći br.K 181/34, iz koje proizlazi da je punomoć predviđena za primetak aviza i robe, sli ne i za predaju robe na prijevoz. Iz navedenih odredaba slijedi da je osnovano stajalište žalbe da je pošiljka stigla iz inozemstva tovarnim listom br.2024/3189 dana 16.VI 1962. na postaju Zagreb Zapadni kolodvor bila preuzeta od tužitelja kao punomoćnika, u tovarnom listu označenog primaoca robe, poduzeća "Kemikalija" u Zagrebu, ali da se pri ponovnoj predaji pošiljke na prijevoz pošiljaocem ima smatrati tužitelj, jer on pri predaji pošiljke na prijevoz nije mogao nastupiti kao punomoćnik treće osobe.

Iz navedenoga proizlezi dalje da u ovom slučaju primalac prvobitno i pošiljalac reekspedirane pošiljke nije bila ista osoba, i da zbog toga nije bio ispunjen uvjet predviđen u odredbi br.Spt.514 objavljenomj u Tarifsko-transportnom vjesniku JŽ br. 259/18 za primjenu povlaštene tarife za prijevoz reekspedirane pošiljke.

Treba primijetiti da je željeznica, koja je predvidjela povlasticu od općeobaveznih tarifnih odredaba za prijevoz robe, ovlašteno predvidjela i uvjete uz koje će tu povlasticu odobravati, i da svaka stranka predajom pošiljke na prijevoz željeznici pristaje i na primjenu svih onih propisa koje željeznica samostalno donosi u vezi s prijevozom robe, a u okviru i na osnovi ovlaštenja u Zakonu o prijevozu na željeznicama.

Tako je i tužitelj predajom na prijevoz reekspedirane pošiljke pristao na primjenu cit. odredbe br.Spt.514 objavljene u Tarifsko-transportnom vjesniku JŽ br.259/18 i odredbe o punomoći uz obrazac br.K 181/34 u Pravilniku o manipulaciji pri prijevozu robe na JŽ.

Iz navedenih razloga ne mogu se uvažiti navodi žalbe u pravcu da se mora uzeti da je upotreba punomoćnika dopuštena kod svakog pravnog posla koji se vrši unutar našeg pravnog sistema. To je u načelu ispravno, ali s obzirom na već citirane specijalne željezničke propise u ovom specijalnom slučaju nije pravno relevantno da je pošiljka predana na prijevoz od punomoćnika, i to ima za posljedicu da se takav punomoćnik smatra kao pošiljalac reekspedirane pošiljke, i da zbog toga nema prava na primjenu povlaštene vozarine za takvu pošiljku.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 29.V 1963.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Juraj Bolanča, Leon Lanodny

Dužnik iz prijevoznog ugovora mora udovoljiti svojoj obvezi na temelju vjerovnikove fakture i bez originalnih isprava kojima se dokazuje zahtjev, ako dužnik ne prigovara činjeničnom stanju na kojem se vjerovnikov zahtjev osniva

Tužitelj-vozar tuži tuženika za isplatu vozarine. Tuženik se protivi tužbi jer da tužitelj nije pridonio dokaze da je prijevoz izvršio. Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, s obrazloženjem da je stekao uvjerenje da je sporni prijevoz izvršen.

Nakon donošenja presude tuženik je podnio pripremljeni podnesak pr.6.IV 1963. godine pod br.7, u kojem navodi da tužitelj nije dostavio tuženiku potrebnu dokumentaciju, kojom će dokazati da je predmetni prijevoz izvršio, da je primalac primitak robe potvrdio svojim potpisom i pečatom, da je cijena prijevozne usluge ispravno zaračunata, i da tužitelj mora dati mogućnost tuženiku da prijevoznu uslugu naplati od primaoca robe, i to na temelju navedenih isprava, a kako to tužitelj nije učinio, to je njegova